

Markéta Konečná: Efektivní vzdělávání dospělých

Fakulta humanitních studií UK

Bakalářská práce

(posudek vedoucího)

Markéta Konečná patří ke studentům s dlouhým obdobím studia. U ní ale nejde o projev pomalého či váhavého přístupu, spíše o rozsah přestávek. Když přestávku ukončí, pracuje systematicky, soustředěně, samostatně, s jasným uvědoměním o co v práci jde, avšak ve velké rychlosti a tudíž přece jen s určitými zjednodušeními.

Téma práce krystalizovalo dlouho a pohybovalo se ve velkých vzdálenostech. Ostatně i mezi časy konzultací byla dlouhá období. Téma, které je v bakalářské práci zpracováno, se urodilo vlastně, pokud se nemýlím, až v březnu tohoto roku. Pak následovalo asi čtyři – pět konzultací a tři týdny Markétiny samostatné práce a výsledek je tu. Je pěkný, uspořádaný, soustavný a ...trošku povrchní. Je třeba ale dodat, že sociometrická analýza je obvykle tak průkazná, že k mírně povrchním přístupům svádí.

Vůči teoretickým východiskům analýzy lze namítat málo, i když jde o poměrně chudé využití pramenů. Ale v tomto tématu je to skoro jedno. Většina východisek se shoduje v přiznání významu sociální soudržnosti při utváření výkonnosti pracovní skupiny.

Problém vzniká spíše při rozkrytí obecnějších východisek.

Především: jak je to s možnostmi sociopreferenční analýzy a interakční analýzy v malé skupině. Jaké sociopreference přicházejí v úvahu (mohou být – i ve vztahu ke vztahům nepreferenčním) a jaké ve skupině lze rozkrýt? A jaké indikace pro ně jsou využitelné? A konečně: které indikace jsou ověřené jako validní právě k určité části sociopreferenčních vztahů (a k jiné ne)? To jsou obecné otázky, které umožňují různé odpovědi, především ve vztahu k usazení použitých indikací a k jejich validitě. Když autorka (na str. 13-14) uvádí operacionalizaci indikací, chybí mi tu právě usazení těchto indikátorů v uvedených obecných souvislostech. Protože to spoluurčuje užití konkrétních měřítek z možností sociometrických indexů. A zdaleka nemusí jít jen o index soudržnosti.

Druhý problém je obecnější a vážnější. Totiž: měření výkonnosti skupiny. Autorka použila znalost za určitý čas, docházku a hodnocení aktivity podle lektora, plus míru naplnění obsahu kurzu a také (vlastně) snahu o nahrazení odpadlých hodin výuky. Je to velmi bohaté a přesto zůstává otázka měření výkonnosti tohoto druhu pracovní skupiny do jisté míry nedořečená.

Zatímco první blok obecnějších problémů bychom asi během delší spolupráce eliminovali, druhý blok by se zřejmě příliš nezměnil. Mohlo by přibýt možná ještě jedno či dvě další kritéria.

Vůči těmto námitkám ovšem obsahuje práce tu nejsilnější argumentaci, protože všechno klaplo! Všechny hypotézy se potvrdily, jasně a bez ohledu na zřetelnost a validitu kritérií vyšla jedna skupina jako soudržnější, výkonnější, uspořádanější, efektivnější, oblíbenější atd. To je ale právě (pro mě) trochu zdrojem pochyb. Protože to se obvykle nestává.

Trend mezi soudržností měřenou jedním ověřeným indikátorem v uspořádané sociopreferenční struktuře a spokojeností ano. Výkonností většinou také. Ale aby to bylo i vlastně s oblibou, to se skoro nestává. Nevidím problém v chybě zpracování. Spíše v neujasněnosti toho, co zvolené indikace skutečně měří. Možná právě proto, že se autorka pustila do jejich formulace nově.

Otázka konkrétní: jak je to s leadershipem ve skupinách. Je vůdce s jasnými preferencemi ode všech členů silnější a vyvolává dojem větší jistoty a řádu, než dvojice vzájemně se podporujících vůdců? V tvořivých pracovních skupinách? Co v sobě jednotliví vůdcové nesou za dispozice a očekávání? Nejde ve výkonnosti skupin o rozdíly vyplývající z podoby a obsahu vůdcovství víc než ze samotné soudržnosti? (Protože obecně vztah druhu leadershipu a soudržnosti nemusí být přímočarý.)

Poslední poznámka: Markéta Konečná ve své práci skutečně potvrzuje pravidlo, že úvod se píše až na konec celého zpracování. (Ostatně – jde o doporučení, které adresuji vůči všem studentům při práci na bakalářské studii.) Už i tím, že ho napsala v minulém čase...

Práce je pěkná, přehledná, soustavně zpracovaná. Autorka pracovala samostatně s přehledem a pochopením problému. Nepochybně splňuje požadavky na zpracování bakalářské práce.

Doporučuji ji přijmout k obhajobě o ohodnotit někde nad 35 body.

Libor Prudký
Praha, 10.6. 2008